גליון בת עין

דבר חשוה לכל נפש

אידיש

גליון קיד • שנה ג

פרשת וירא

תשפ"ו

פארוואדט

הרה"צ ר' אליעזר דוד פריעדמאן ברענגט אין זיין ספר (מפי ספרים וסופרים פר' קרח עמ' שלג' הערה ה') א אינטערעסאנטע מעשה פון הרב ר' ראובן מרגליות וואס איז געווען ביי הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצוק"ל שב"ק פר' קרח תרע"ג. דער בעלזער רב האט געפרעגט וואס איז פשט אז קרח ועדתו זענען אראפ לעבעדיגערהייט אין די ערד מיט אזא שרעקליכע טויט ?

נאר פשט איז אז ווילאנג א מענטש איז נאך אויף די וועלט אפילו אינעם לעצטן מינוט קען מען נאך אלעס מתקן זיין, און דערפאר כדי צו געבן פאר קרח ועדתו די געלעגנהייט צו תשובה טאהן האט השי"ת זיי געמאכט גיין לעבעדיגערהייט אין דער ערד, און האט הרה"ק מבעלזא אויסגעפירט אז זיי האבן טאקע תשובה טאהן און דערפאר טאקע שרייען זיי 'משה אמת ותורתו אמת'.

פארציילט ר' ראובן מרגליות אז דער בעלזער רב האט געזאגט מיט אזא התעוררות 'יעדע יוד ווי אזוי ער זאל נישט זיין האט נאך א האפענונג תשובה צו טאהן אבער ווען ער שטארבט איז ער פארפאלן' און ווען דער בעלזער רב האט געזאגט די ווארט 'פארפאלן' האט ער צוזאמגעפאטשט זיינע צווייי הייליגע הענט אז די קלונג פון די פאטש ליגט אים נאך אין אויערן די גאנצע לעבן.

אין די קומענדיגע תורה גייט דער בת עין אונז ערקלערן די כח פון תשובה וואס א יעדער יוד האט זוכה געווען מיט די כח פון די תפלה פון אבֿרהם אבינו אויף די מענטשן פון סדום. לכו ונשובה אל השם

תוכן התורה

[א] לשון הפסוקים. / דריי דיוקים אין די לשון הפסוקים.

[ב] די רצון פונעם באשעפער אין תשובה. / השי"ת האט זיך אראפגעלאזט מעורר זיין צו תשובה. / די רחמים פון השי"ת אין די ענין פון תשובה.

[ג] די בקשה פון אברהם אבינו אויף תשובת יחיד. / פשט אין פסוק ' הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט'. / די ענטפער פון השי"ת.

[ד] פשט אין מדרש פליאה. / 'בְּשָׂמָן קָדְשִׁי מְשָׁחְתִּיו'.

[א]

לשון הפסוקים

הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה וְגוֹ'[א]. [און דער אייביגשטער האט געזאגט] צו דען טוה איך באדעקן (פארהוילן) פון אברהם אלעס וואס איך טוה (אין סדום).

חָלִילָה לְךָ הַשֹּׁפֵט כָּל הָאָרֶץ וְגוֹ'[ב]. פראסט (אין די אויגן פון מענטשן) איז פאר דיר צו טאהן אזוי ווי די זאך צו טויטן א צדיק מיט א רשע, וועט זייך די צדיק ווי א רשע? פראסט איז פאר דיר (אפילו

הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה וְגוֹ', חָלִילָה לְךָ הַשֹּׁפֵט כָּל הָאָרֶץ וְגוֹ'.

א. די לשון הפסוק איז (פסוק יז): השם אָמַר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה.

ב. די לשון הפסוק איז (פסוק כה): חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט.

גליון זה נתנדב לע"נ
הרה"ק מקאסוב, המאיר לארץ ולדרים עליה, שבת דכולא שתא,
הרה"ק ר' **מנחם מענדל**
בהרה"ק ר' **יעקב קאפיל**
בעמח"ס **'אהבת שלום'**
לזכר יומא דהילולא החל ביומא דשבתא י"ז חשון

ולזכות רפואה שלימה
להאשה החשובה מרת **חיה טעמא** בת **מרים** תחי'
זכות רבינו המחבר וזכותו הרה"ק בעל אהבת שלום יגן להנדבן החשוב להיוושע בכל מילי דמיטב וימלא השם כל משאלות לבו לטובה, אמן
כן יהי רצון

פאר די נשמות פון יענע וועלט וואס קוקן צו די משפט - רש"י) צו דער וואס טוט משפט'ן די גאנצע ערד וועט נישט נישט טאהן קיין געראכטיגקייט.

דריי דיוקים אין די לשון הפסוקים

וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק מַה שֶּׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'הַמְכַסֶּה', און מען דארף פארשטיין וואס דער באשעפער האט געמיינט צו זאגן 'צו' וועל איך באהאלטן פון אברהם וואס איך גיי טאהן', **הֲלֹא מִלְּתָא דַּעֲבִידָא לְגִלּוּיֵי הוּא** דאס איבערדריען פון סדום איז דאך א זאך וואס גייט זיין אנפלעקט צו יעדן איז עס נישט אז דער באשעפער באהאלט עפעס פון אברהם - איז וואס מיינט דער באשעפער צו זאגן אז ער באהאלט עפעס פון אברהם.

וְעוֹד קָשֶׁה און נאך איז שווער אין די לשון הפסוק, **שֶׁבְּתְחִלַּת דִּיבּוּרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם עִם ה' הִתְחִיל בְּדָבָרִים קָשִׁים לֵאמֹר 'חָלִילָה לָךְ' וְגוֹ'** אז אין די אנפאנג וואס אברהם אבינו האט געראדט מיטן באשעפער האט אברהם אבינו אנגעהויבן מיט שוועלע רייד און געזאגט צום באשעפער כביכול און געטענה'ט כאילו כביכול טוט נישט קיין געראכטיגקייט ווי די פסוק זאגט 'פראסט איז פאר דיר צו דער וואס טוט משפט'ן די גאנצע ערד וועט נישט נישט טאהן קיין געראכטיגקייט'.

וְעוֹד קָשֶׁה כֵּיצַד דָּן אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה אֶת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה לְהָמִית צַדִּיק עִם רָשָׁע נאך איז שווער צו פארשטיין ווי אזוי האט אברהם אבינו געטראכט אז דער באשעפער וועט טאהן אזא זאך און וועט טויטן א צדיק צוזאמען מיט א רשע.

[ב]

די רצון פונעם באשעפער אין תשובה

וּלְהָבִין זֶה און צו פארשטיין דאס, **הִנֵּה עִיקַּר הַיְדִיעָה שֶׁרָצָה הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא לְהוֹדִיעַ לְאַבְרָהָם אוֹהֲבוֹ לֹא אֲבִידַת וַהֲפִיכַת סְדוֹם** די עיקר וואס דער באשעפער האט געוואלט צו וויסן טאהן אברהם אבינו איז נישט געווען דאס אז ער גייט מאכן פארלירן און איבערדריען סדום, **אֶלָּא רָצָה לְהוֹדִיעוֹ גּוֹדֶל חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעָנְיָן הַתְּשׁוּבָה** נאר דער באשעפער האט אים געוואלט צו וויסן טאהן די גרויסע חסד אין די ענין פון תשובה.

וְכָךְ אָמַר לוֹ הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא און אזוי האט אים דער באשעפער געזאגט, **'זַעֲקַת סְדוֹם וַעֲמוֹרָה' וְגוֹ'**[ג] 'די געשריי פון די מענטשן וואס ווערן געפייניגט פון סדום ועמורה איז גרויס געווארן' און ווי די פסוק זאגט ווייטער, **רִצּוֹנוֹ לוֹמַר יָדוּעַ לְךָ שֶׁאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים מְאֹד** דער באשעפער האט אים געמיינט צו זאגן דו ווייסט דאך אז די מענטשן פון סדום זענען זייער שלעכט און זינדיג, **וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין אֲנִי חָפֵץ בְּמִיתָתָן** און פון דאס וועגן דאך וויל איך נישט זייער טויט, **כִּי אִם בְּשׁוּבָם מִדַּרְכֵיהֶם וְחָיוּ.**

וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק מַה שֶּׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'הַמְכַסֶּה', הֲלֹא מִלְּתָא דַּעֲבִידָא לְגִלּוּיֵי הוּא.
וְעוֹד קָשֶׁה שֶׁבְּתְחִלַּת דִּיבּוּרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם עִם ה' הִתְחִיל בְּדָבָרִים קָשִׁים לֵאמֹר 'חָלִילָה לָךְ' וְגוֹ'.
וְעוֹד קָשֶׁה כֵּיצַד דָּן אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה אֶת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה לְהָמִית צַדִּיק עִם רָשָׁע.
וּלְהָבִין זֶה, הִנֵּה עִיקַּר הַיְדִיעָה שֶׁרָצָה הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא לְהוֹדִיעַ לְאַבְרָהָם אוֹהֲבוֹ לֹא אֲבִידַת וַהֲפִיכַת סְדוֹם, אֶלָּא רָצָה לְהוֹדִיעוֹ גּוֹדֶל חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעָנְיָן הַתְּשׁוּבָה.
וְכָךְ אָמַר לוֹ הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא, 'זַעֲקַת סְדוֹם וַעֲמוֹרָה' וְגוֹ', רִצּוֹנוֹ לוֹמַר יָדוּעַ לְךָ שֶׁאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים מְאֹד, וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין אֲנִי חָפֵץ בְּמִיתָתָן, כִּי אִם בְּשׁוּבָם מִדַּרְכֵיהֶם וְחָיוּ.

א. דבריו אלו הובאו ג"כ בספר תפארת שמואל פרשת וירא אות ח', ועיי"ש מה שהוסיף לפרש בדרך זה.

ג. די לשון הפסוק איז (פסוק כ): וַיֹּאמֶר ד' זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי רָבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד.

> וְעוֹד שֶׁאֲנִי בְּעַצְמִי אֶעוֹרֵר לָכֶם לִתְשׁוּבָה, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב 'אֲרֻדָּה נָּא וְאֶרְאֶה', רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲרֻדָּה מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא (כדאיתא בזוהר (ח"א קה:)[ב]), וַאֲעוֹרֵר לָכֶם לִתְשׁוּבָה.
>
> וְאַחַר כָּךְ 'אֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ', רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם עָשׂוּ תְּשׁוּבָה כְּפִי הַצַּעֲקָה שֶׁל חֵטְא הַבָּאָה אֵלַי, הַיְינוּ שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה גְּדוֹלָה וּמְעוּלָּה כְּפִי פֶּגֶם הַחֵטְא, אָז 'כָּלָה', רְצוֹנוֹ לוֹמַר אָמְחוֹק וַאֲכַלֶּה אֶת עֲוֹנָם לְגַמְרֵי.
>
> 'וְאִם לֹא' יַעֲשׂוּ כָּל כָּךְ תְּשׁוּבָה טוֹבָה, 'אֶדָּעָה', רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְמָחוֹל כְּפִי הַתְּשׁוּבָה, הַיְינוּ בְּמַעַט יְסוּרִים.

וְחָיְוּ נאר אז זיי זאלן זיך צוריקערן פון זייערע וועגן און בלייבן לעבן.

וְעוֹד שֶׁאֲנִי בְּעַצְמִי אֶעוֹרֵר לָכֶם לִתְשׁוּבָה און דאס נאך אויך זאגט ווייטער דער באשעפער: אז איך כביכול דער באשעפער וועט אליין דערוועקן זייער הארץ צו תשובה.

השי"ת האט זיך אראפגעלאזט מעורר זיין צו תשובה

אֲרֻדָּה נָּא וְאֶרְאֶה

וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב 'אֲרֻדָּה נָּא וְאֶרְאֶה'[ד] און דאס איז וואס די פסוק זאגט אז דער באשעפער האט געזאגט 'איך וועל אראפנידערן און איך וועל זעהן', **רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲרֻדָּה מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא כְּדְאִיתָא בַּזֹּהַר** (ח"א קה:)[ה] און ווי עס ווערט געברענט אין זוהר הקדוש מיינט די ווארט 'אֲרֻדָּה' צו זאגן איך וועל אראפגיין פון איין מדריגה צו א קלענערע מדריגה, **וַאֲעוֹרֵר לָכֶם לִתְשׁוּבָה** און איך וועל דערוועקן זייער הארץ צו תשובה.

די רחמים פון השי"ת אין די ענין פון תשובה

הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ

וְאַחַר כָּךְ 'אֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ' און דערנאך וועל איך זעהן צו זיי האבן תשובה געטאהן לויט זייער געשריי, **רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם עָשׂוּ תְּשׁוּבָה כְּפִי הַצַּעֲקָה שֶׁל חֵטְא הַבָּאָה אֵלַי** דאס מיינט צו זאגן אויב זיי האבן תשובה געטאהן לויט לויט די געשריי פון די זינד וואס זיי האבן געטאהן, **הַיְינוּ שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה גְּדוֹלָה וּמְעוּלָּה כְּפִי פֶּגֶם הַחֵטְא** דאס מיינט אז זיי האבן געטאהן א גרויסע און גוטע תשובה לויט די פֶּגֶם פון די זינד וואס זיי האבן געטאהן, **אָז 'כָּלָה'** דעמאלסט וועל איך טאהן 'כָּלָה' - אויסמעקן', **רְצוֹנוֹ לוֹמַר אָמְחוֹק וַאֲכַלֶּה אֶת עֲוֹנָם לְגַמְרֵי** דאס מיינט וועל איך אויסמעקן און אפווישן זייערע זינד אינגאנצן.

'וְאִם לֹא' - 'אֶדָּעָה'

'וְאִם לֹא' יַעֲשׂוּ כָּל כָּךְ תְּשׁוּבָה טוֹבָה און די פסוק זאגט ווייטער 'וְאִם לֹא' - אויב זיי וועלן נישט טאהן אזא גוטע תשובה, **'אֶדָּעָה'** זאגט די פסוק ווייטער 'אֶדָּעָה' וועל איך ווייסן וואס צו טאהן, **רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְמָחוֹל כְּפִי הַתְּשׁוּבָה** דאס מיינט צו זאגן וועל איך מוחל זיין לויט זייער תשובה, **הַיְינוּ בְּמַעַט יְסוּרִים** דאס מיינט מיט אביסעלע יסורים.

ב. ראה בזוהר שם: וכי לא הוה ידע קב"ה דאיהו אמר 'ארדה נא ואראה', והא כלא אתגלי קמיה, אלא ארדה נא מדרגא דרחמי לדרגא דדינא, והיינו ירידה.

ד. די לשון הפסוק איז (פסוק כא): אֲרֻדָּה נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה - וְאִם לֹא אֵדָעָה.

ה. די לשון הזוהר דארט איז: **וכי לא הוה ידע קב"ה דאיהו אמר 'ארדה נא ואראה'** האט דען דער אייבישטער נישט געווייסט אז ער האט געדארפט זאגן 'איך וועל אראפנידערן און איך וועל זעהן'], **והא כלא אתגלי קמיה** [אלעס איז דאך אנפלעקט פאר אים], **אלא ארדה נא מדרגא דרחמי לדרגא דדינא** [נאר דער באשעפער האט געמיינט צו זאגן איך וועל אראפגיין פון די מדריגה פון רחמים צו די מדריגה צו דינים], **והיינו ירידה** [און דאס הייסט אננערופען א 'ירידה' - אראפנידערן].

ו. אין די פשוטע פשט זאגט די פסוק אז דער באשעפער וועט זעהן אויב זיי האבן טאקע געטאהן די זינד וואס אויף דעם איז ארויפגעגאנגען די געשריי פון די מענטשן וואס זענען געפייניגט געווארן, און דעמאלסט וועט זיין 'כָּלָה' אז דער באשעפער וועט זיי אויסמעקן און פארלענדן די מענטשן פון סדום, אבער לויט די נייע פשט פונעם בת עין רעדט די פסוק וועגן די ענין פון תשובה און 'כָּלָה' מיינט אז דער באשעפער וועט אויסמעקן די זינד.

[ג]

די בקשה פון אברהם אבינו אויף תשובת יחיד

וּמִזֶּה הַחֶסֶד שֶׁה' בְּעַצְמוֹ יְעוֹרֵר לֵב הַחוֹטְאִים לִתְשׁוּבָה און פון די חסד אז דער באשעפער אליין וועט דערוועקן די הארץ פון די זינדיגע צו תשובה טאהן, **לֹא יָדַע אַבְרָהָם** פונדעם האט אברהם אבינו נישט געווייסט.

וְכַאֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם גּוֹדֶל חַסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ און ווען אברהם אבינו האט געהערט די גרויסע חסד פונעם באשעפער, **אָמַר אַבְרָהָם אִם גָּדוֹל כָּל כָּךְ בְּחִינַת הַחֶסֶד** האט אברהם אבינו געזאגט אויב די בחינה פון חסד פונעם באשעפער איז אזוי גרויס, **אִם כֵּן אֲפִילּוּ אִם לֹא יַעֲשׂוּ כּוּלָּם תְּשׁוּבָה** איז אויב אזוי דעמאלסט אפילו אז נישט אלע אין די שטאדט וועלן תשובה טאהן, **רַק עֲשָׂרָה לְכָל עִיר** נאר כאטש צען מענטשן אין יעדע שטאדט, **הַיְנוּ יְחִידִים** וואס דאס מיינט איינצעלנע מענטשן, **תְּשׁוּבַת יָחִיד יִהְיֶה גַּם כֵּן תְּשׁוּבָה מְקוּבֶּלֶת** און אזא תשובה וואס הייסט 'תְּשׁוּבַת יָחִיד' זאל אויך זיין א אנגענומענע תשובה.

ג. בזוה"ק שם: משפט דאיהו רחמי, נחית לתתא לההוא דרגא, לתקנא עלמין, וחייס על כלא, ועביד דינא ברחמי, לבסמא עלמא.

פשט אין פסוק 'הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט'

וְכָךְ אָמַר 'חָלִילָה לְךָ הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט' און אזוי האט אברהם אבינו געזאגט 'פראסט איז פאר דיר דער וואס טוט משפט'ן די גאנצע ערד וועט נישט נישט טאהן קיין מִשְׁפָּט - געראכטיגקייט', **רְצוֹנוֹ לוֹמַר מִשְׁפָּט אֵיהוּ רַחֲמֵי** (זח"ג צא.)[ז] די תורה זאגט די ווארט 'מִשְׁפָּט' וואס מיינט רחמים[ח].

הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ

וּפֵירוּשׁ כְּשֶׁאַתָּה מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ לָרֶדֶת מִמִּדְרֵיגָה לְמַדְרֵיגָה לְעוֹרֵר לִבָּם לִתְשׁוּבָה[ט] און טייטש פון דעם איז אז ווען דו דערבארעמסט זיך אויף די מענטשן פון די ערד אראפצוקומען פון א הויכע מַדְרֵיגָה צו די קליינע מַדְרֵיגָה און צו דערוועקן זייערע הערצער צו תשובה, **אִם כֵּן רָאוּי לְךָ לְרַחֵם עוֹד יוֹתֵר שֶׁאֲפִילּוּ לֹא יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה כִּי אִם עֲשָׂרָה לְכָל עִיר שֶׁתִּהְיֶה מְקוּבֶּלֶת** איז אויב אזוי איז דאך פאסיג פארן באשעפער נאכמער צו רחמנות האבן אויף זיי אז אפילו נאר צען מענטשן אין א שטאדט וועלן טאהן תשובה זאל עס אויך זיין אנגענומען.

ז. בזוה"ק שם: משפט דאיהו רחמי, נחית לתתא לההוא דרגא, לתקנא עלמין, וחייס על כלא [און האט רחמנות געהאט אויף יעדן], ועביד דינא ברחמי [און האט געטאהן די דין מיט רחמים], לבסמא עלמא.

ח. דאס מיינט נישט ווי די פשוטע פשט וואס אונז האבן געטייטשט אז מִשְׁפָּט מיינט 'געראכטיגקייט' און אז אברהם אבינו האט ח"ו געהאט טענות צום באשעפער, נאר די טייטשט פון מִשְׁפָּט מיינט 'רחמים' און אברהם אבינו האט געבעטן אז דער באשעפער וואס איז 'הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ' און איז פיהל מיט רחמים אויף די גאנצע וועלט און קומט אראפ מעורר זיין צו תשובה זאל מיט זיינע גרויסע רחמים אויך רחמנות האבן אויף די איינצעלנע מענטשן.

ט. וואס דאס איז די טייטש פון 'הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ' וואס 'מִשְׁפָּט' מיינט דאך רחמים ווי אויבן דערמאנט.

וְגַם כְּשֶׁיֵּעָשׂוּ כַּמָּה יְחִידִים תְּשׁוּבַת יָחִיד שֶׁתִּהְיֶה גַּם כֵּן מְקוּבֶּלֶת.

וְזֶה שֶׁאָמַר 'חָלִילָה', כִּי הוּא הָיָה סָבוּר שֶׁמַּחֲמַת שֶׁעִיקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּהִתְעוֹרְרוּת עֶלְיוֹן, וְאִם לֹא יֵעָשׂוּ כּוּלָּם תְּשׁוּבָה עַל יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת עֶלְיוֹן, לָכֵן לֹא יְקֻבַּל גַּם כֵּן תְּשׁוּבַת הַיָּחִיד.

וְעַל זֶה הִתְפַּלֵּל 'הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ', רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּפִי גֹּדֶל הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים תִּגְדַּל נָא חַסְדְּךָ גַּם לָזֶה, לְקַבֵּל אֲפִילּוּ תְּשׁוּבַת הַיָּחִיד שֶׁיִּהְיֶה עַל יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת.

וְהֵשִׁיב לוֹ הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא כִּדְבָרְךָ כֵּן הוּא, שֶׁאֲפִילּוּ יֵעָשׂוּ כַּמָּה יְחִידִים תְּשׁוּבָה תִּהְיֶה מְקוּבֶּלֶת לְפָנַי וְלֹא אַשְׁחִית.

וּבָזֶה יְפוֹרַשׁ מַה דְּאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בר"ר מא, ד) עַל פָּסוּק (תהלים פט, כא) 'מָצָאתִי דָוִד עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו' וְגוֹ', הֵיכָן מְצָאתִיו בְּסְדוֹם.

וְגַם כְּשֶׁיֵּעָשׂוּ כַּמָּה יְחִידִים תְּשׁוּבַת יָחִיד שֶׁתִּהְיֶה **גַּם כֵּן מְקוּבֶּלֶת**[ט] און אויך וועט אפאר איינצעלנע מענטשן וועלן טוען א 'תְּשׁוּבַת יָחִיד' (אליין תשובה טאהן) דארף עס אויך זיין אנגענומען.

וְזֶה שֶׁאָמַר 'חָלִילָה', **כִּי הוּא הָיָה סָבוּר שֶׁמַּחֲמַת שֶׁעִיקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּהִתְעוֹרְרוּת עֶלְיוֹן** וויל אברהם אבינו האט געמיינט אז וויבאלד די עיקר תשובה קומט דאך נאר דורך א התעוררות פונעם באשעפער, **וְאִם לֹא יֵעָשׂוּ כּוּלָּם תְּשׁוּבָה עַל יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת עֶלְיוֹן** און אויב נישט אלע מענטשן וועלן זיך אנכאפן אין די התעוררות פון הימל און טאהן תשובה, **לָכֵן לֹא יְקֻבַּל גַּם כֵּן תְּשׁוּבַת הַיָּחִיד** דעמאלסט וועט שוין דער באשעפער אויך נישט אננעמען די תשובה פון א יָחִיד (איינצעלנעם מענטש).

וְעַל זֶה הִתְפַּלֵּל 'הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ' און פארדעם האט אברהם אבינו געדאוונט אז דער באשעפער וואס ער טוט רחמים מיט אלע מענטשן פון די גאנצע וועלט, **רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּפִי גֹּדֶל הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים תִּגְדַּל נָא חַסְדְּךָ גַּם לָזֶה** דאס מיינט צו זאגן לויט דיין גרויסע חֶסֶד און רַחֲמִים זאל זיך גרויסן דיין חסד אויך אויף דעם, **לְקַבֵּל אֲפִילּוּ תְּשׁוּבַת הַיָּחִיד שֶׁיִּהְיֶה עַל יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת** אנצונעמען אפילו א תשובה פון א איינצעלנעם מענטש וואס וועט זיין דורך א התעוררות.

די ענטפער פון השי"ת

וְהֵשִׁיב לוֹ הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא כִּדְבָרְךָ כֵּן הוּא[יא] און דער אייבישטער האט אים געענטפערט אז אזוי ווי דיינע וועכטער וועט זיין, **שֶׁאֲפִילּוּ יֵעָשׂוּ כַּמָּה יְחִידִים תְּשׁוּבָה תִּהְיֶה מְקוּבֶּלֶת לְפָנַי וְלֹא אַשְׁחִית** אז אפילו אפאר איינצעלנע מענטשן וועלן טאהן תשובה וועט עס אויך זיין אנגענומען פאר מיר און איך וועל נישט פארדארבן די שטאדט.

[ד]

פשט אין מדרש פליאה

וּבָזֶה יְפוֹרַשׁ מַה דְּאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בר"ר מא, ד) **עַל פָּסוּק** (תהלים פט, כא) **'מָצָאתִי דָוִד עַבְדִּי בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו' וְגוֹ'** און מיט דעם קען מען טייטשען וואס עס שטייט אין מדרש אויף די פסוק אין תהלים 'איך האב געטראפן מיין קנעכט דוד און מיט מיין הייליגע זאלב אויל האב איך אים געזאלבט', **הֵיכָן מְצָאתִיו בְּסְדוֹם** זאגט די מדרש 'ווי האט דער באשעפער געטראפן דוד המלך - אין סדום'.

ט. דאס אז ס'איז נאר געווען 10 מענטשן פאר א שטאדט וועט אנגערופן א תשובת יחיד, און אזוי האט אברהם אבינו געפויעלט בי השי"ת אז א יעדע תשובת יחד זאל וועלן אנגענומען.

יא. אין ספר הק' תפארת שמואל פון הרה"ק מאלכסנדר אין די וואכענדיגע פרשה אות ח' וואס איז געשטעלט אויף די בת עין'ס וועכטער איז ער מוסיף צו ערקלערן ווי מען זעהט אז השי"ת אז השי"ת האט אננגענומען די בקשה פון אברהם אבינו וועגן תשובת יחיד ווי די פסוק זאגט 'וַיֹּאמֶר מַשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה **וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי השם**' און אין תרגום אונקלוס זאגט ער דערויף **וְאַבְרָהָם עַד כְּעַן מְשַׁמֵּשׁ בְּצִלּוֹ קֳדָם יְיָ** אז אונזערע תפילות און תשובה וועלן נאר נתקבל אין די זכות פון אברהם אבינו וואס זיינע תפילות שטייען נאך פאר השי"ת ביז היינט.

הֵיכָן מְצָאתִיו - בְּסָדוֹם

וּלְפִי דְּבָרֵינוּ מְפוֹרָשׁ עַל זֶה הַדֶּרֶךְ און לויט אונזערע ווערטער ווערט זיין פשט אזוי, **דְּהִנֵּה יָדוּעַ** (ע"ז ד:) **שֶׁדָּוִד לֹא הָיָה רָאוּי לְאוֹתָהּ מַעֲשֶׂה אֶלָּא לְהַעֲלוֹתוֹ לְתְשׁוּבָה וְכוּ'** וויל עס איז דאך באקאנט אז דוד המלך איז נישט געווען ראוי צו דורכפאלן מיט די זינד וואס ער איז דורכגעפאלן נאר וויל דער אייבישטער האט געוואלט באווייזן אז אפילו א יָחִיד (איינצעלנער מענטש) פאלט דורך מיט א גרויסע זינד קען אויך תשובה טאהן.

וְזֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי תְּפִלַּת אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה שֶׁהִתְפַּלֵּל בְּסָדוֹם שֶׁתּוֹעִיל תְּשׁוּבַת יָחִיד און דאס איז געשען דורך די תפלה פון אברהם אבינו וואס האט געדאוונט אין סדום אז עס זאל העלפן א 'תְּשׁוּבַת יָחִיד' פון א איינצעלנעם מענטש.

'בְּשָׂמָן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו'

וְזֶהוּ 'בְּשֶׂמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו' און דאס איז פשט אין פסוק מיט מיין הייליגע שֶׁמֶן האב איך אים געזאלבט, **רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמֶן נִקְרָא אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָא**[ב] דאס מיינט צו זאגן אז 'שֶׁמֶן' וואס איז מרמז אויף א התעוררות פון אויבן - פון הימל (אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא).

לְהַנְחִיל אוֹהֲבִי יֵשׁ

כִּי שֶׁמֶן צָף עַל גַּבֵּי מַשְׂקֶה וויל אויל שווימט ארויף אויבן אויף די געטראנק, **כְּמַאֲמַר הַכָּתוּב** (משלי ח, כא) **'לְהַנְחִיל אוֹהֲבַי יֵשׁ' וְגוֹ'** אזוי ווי דער פסוק זאגט אז 'דער באשעפער וועט געבן און אנפילן פאר די וואס האבן אים ליב מיט יֵשׁ'[ג], **יֵשׁ רָאשֵׁי תֵּבוֹת יַיִן שֶׁמֶן** וואס די וואורט **'יֵשׁ' איז די ראשי תיבות פון יַיִן שֶׁמֶן.**

רְצוֹנוֹ לוֹמַר יַיִן בְּחִינַת אִתְעֲרוּתָא דִּלְתַתָּא וואס דאס מיינט צו מרמז זיין וויל יַיִן איז מרמז צו א התעוררות פון אונטן פון די וועלט, **שֶׁנַּעֲשָׂה גַּם כֵּן עַל יְדֵי אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָא שֶׁהִיא רְמִיזָה בָּעֶלְמָא** וואס דאס די דעוועקונג צו תשובה (די אִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא) געשעהט אויך נאר דורך דערוועקונג פון הימל (אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא) וואס קומט ווי אזוי ווי א ווינק (א רמז) סתם אזוי, **שֶׁמֶן הוּא אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא לְגַמְרֵי**[ד] אבער שֶׁמֶן איז אינגאנצן א 'אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא' א התעוררות פון אויבן אין הימל, **בְּחִינַת שֶׁמֶן קוֹדֶשׁ** א בחינה פון הימלישע הייליגע אויל.

וּלְפִי דְּבָרֵינוּ מְפוֹרָשׁ עַל זֶה הַדֶּרֶךְ, דְּהִנֵּה יָדוּעַ (ע"ז ד:) **שֶׁדָּוִד לֹא הָיָה רָאוּי לְאוֹתָהּ מַעֲשֶׂה אֶלָּא לְהַעֲלוֹתוֹ לְתְשׁוּבָה וְכוּ', וְזֶה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי תְּפִלַּת אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה שֶׁהִתְפַּלֵּל בְּסָדוֹם שֶׁתּוֹעִיל תְּשׁוּבַת יָחִיד.**

וְזֶהוּ 'בְּשֶׂמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו', רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמֶן נִקְרָא אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָא[ב], **כְּמַאֲמַר הַכָּתוּב** (משלי ח, כא) **'לְהַנְחִיל אוֹהֲבַי יֵשׁ' וְגוֹ', יֵשׁ רָאשֵׁי תֵּבוֹת יַיִן שֶׁמֶן, רְצוֹנוֹ לוֹמַר יַיִן בְּחִינַת אִתְעֲרוּתָא דִּלְתַתָּא, שֶׁנַּעֲשָׂה גַּם כֵּן עַל יְדֵי אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָא שֶׁהִיא רְמִיזָה בָּעֶלְמָא, שֶׁמֶן הוּא אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא לְגַמְרֵי, בְּחִינַת שֶׁמֶן קוֹדֶשׁ.**

ד. בגמרא שם: דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי לא דוד ראוי לאותו מעשה, ולא ישראל ראוין לאותו מעשה, לא דוד ראוי לאותו מעשה דכתיב (תהלים קט, כב) 'ולבי חלל בקרבי', ולא ישראל ראוין לאותו מעשה דכתיב (דברים ה, כו) 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים', אלא למה עשו, לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד, ואם חטאו צבור אומרים להו לכו אצל צבור.

ה. עיין זוה"ק ח"א פח, א: דההוא שמן נפק לסטרא דימינא, ותרין אינון יין ושמן ואזלי לתרין סטרין, יין לסטר שמאלא, שמן לסטר ימינא, ומסטרא דימינא נפקי ברכאן לעלמא, ומתמן אתמשח מלכותא קדישא, ובגין דשמן הוה אתתקן לתתא בקדמיתא, שמן אזדמן לעילא אריקו דברכאן.

יב. דאס מיינט די פסוק 'בְּשֶׂמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו' אז די גאנצע עבירה פון דוד המלך איז געקומען פון הימל כדי צו ווייזן אז אפילו א תשובה פון א יחיד איז אויך א תשובה.

יג. די פשוטע פשט מיינט 'יֵשׁ' מיט דאס גוטס וואס ס'איז דא מיטן באשעפער.

יד. דאס מיינט אז דער אייבישטער טוט אונז מזכה זיין מיט די התעוררות פון תשובה אויף ביידע בחינות פון 'יֵשׁ' וואס איז די ראשי תיבות פון יַיִן שֶׁמֶן, סיי פון א אתערותא דלתתא און סיי פון א אתערותא דלעילא.

מוסרי הבת עין לפרשת וירא

עול מלכות שמים

א] וְזֶהוּ **פֵּירוּשׁ** הַפָּסוּק (מלאכי א, ו) 'בֵּן יְכַבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדוֹנָיו', הָיָה לִיהּ לְמֵימַר 'וְעֶבֶד אֶת אֲדוֹנָיו'.

מְרַמֵּז כְּשֶׁהוּא עֶבֶד נֶאֱמָן לְבוֹרֵא עוֹלָמִים יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּגוֹדֶל זְהִירוּת וּזְרִיזוּת, שֶׁמְּקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר כָּל רְמַ"ח אֲבָרִים וּשְׁסָ"ה גִּידִים בְּהִזְדַּכְּכוּת וּבְהִירוּת רַב לִהְיוֹת הִתְפַּשְׁטוּתָא דְּמַלְכוּתָא עָלָיו בְּקַבָּלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵימָה עַל רְמַ"ח אֲבָרִים וּשְׁסָ"ה גִּידִים שְׁלֵימִים, וּמוּפְשָׁט מִכָּל הַחוֹמְרִיּוּת לְבַל יִתֵּן שׂוּם מָקוֹם מַגָּע זָר, אָז הוּא בָּטֵל בַּמְּצִיאוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְכִבְיָכוֹל כְּאִלּוּ הוּא גַּם כֵּן אָדוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שבועות מז:) עֶבֶד מֶלֶךְ מֶלֶךְ, וְצַדִּיק מוֹשֵׁל בְּיִרְאַת ה' (שמואל ב כג, ג).

וְזֶה הוּא הַפֵּירוּשׁ 'עֶבֶד אֲדוֹנָיו', מִבְּחִינַת עֶבֶד נַעֲשָׂה אֲדוֹנָיו, וִיהִי רָצוֹן שֶׁנִּזְכֶּה לָזֶה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

להפוך חושך לאור

א] וְנוּכַל לוֹמַר עוֹד עַל דֶּרֶךְ זֶה, דְּהִנֵּה אִיתָא בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיקִים (דגל מחנה אפרים סוף פר' ויגש ד"ה או יאמר ע"פ מה שאמר אא"ז נ"ע וכו') וּבְסֵפֶר **מְאוֹר עֵינַיִם** שֶׁל הַמַּגִּיד הֶחָסִיד בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא מו"ה מְנַחֵם נָחוּם מַגִּיד מֵישָׁרִים מִטְשֶׁרְנָאבִּיל זצ"ל זי"ע (פרשת לך לך ד"ה וזה כל), אֵיזֶהוּ חָכָם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם, הַיְינוּ מִכָּל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁרוֹאֶה, הֵן יְרִאוֹת וְהֵן אַהֲבוֹת הַמִּתְפַּשְׁטוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה, יִרְאֶה לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לִבְחִינַת קְדוּשָׁה. הַיְינוּ כְּשֶׁרוֹאֶה אַהֲבָה רָעָה חַס וְשָׁלוֹם, מִתְבּוֹנֵן בְּדַעְתּוֹ מִי הוּא הַמְּחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וּמְהַפֵּךְ הָאַהֲבָה הַזֶּה לְאַהֲבַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ תַּעֲנוּג כָּל הַתַּעֲנוּגִים, וְדִבְרֵי פִּי חָכָם חֵן.

ב] וְזֶהוּ צַדִּיקִים מְהַפְּכִין חֲשׁוּכָא לִנְהוֹרָא, הַיְינוּ מִתּוֹךְ הַחוֹשֶׁךְ, אֵלּוּ מַעֲשֵׂיהֶן שֶׁל הָרְשָׁעִים, הָרוֹדְפִים וְהַדּוֹלְקִים אַחַר אַהֲבַת הַכְּלִים וְהַנִּפְסָדִים, הוּא אוֹר לָהֶם לַצַּדִּיקִים לַהֲפוֹךְ הַחוֹשֶׁךְ לְאוֹר לְהִדָּבֵק בְּנוֹעַם אַהֲבַת ה' הַנִּצְחִיּוּת. וְזֶהוּ פֵּירוּשׁ הַכָּתוּב (ישעי' מט, ג) 'יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר', שֶׁתִּהְיֶה **יִשְׂרָאֵל** בְּגִימַטְרִיָּא **חוֹשֶׁךְ אוֹר**, מְרַמֵּז שֶׁעִיקַּר בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל הוּא לְרְאוֹת תָּמִיד לְהַפֵּךְ חוֹשֶׁךְ לְאוֹר, לְאַכְלָא שְׁמָאלָא בִּימִינָא.

ג] אַף וְרַק שֶׁזֶּה הָיָה בְּגוֹדֶל אֵימָה וְיִרְאָה וָפַחַד שֶׁלֹּא לִגְרוֹר אֶת עַצְמוֹ חַס וְשָׁלוֹם לִבְחִינַת הָאַהֲבָה הָרָעָה רַחְמָנָא לִיצְלָן. וְזֶהוּ 'וַיָּגָר בִּגְרָר', וַיָּגָר הוּא לְשׁוֹן מוֹרָא וּפַחַד, כְּמוֹ (במדבר כב, ג) 'וַיָּגָר מוֹאָב', הַיְינוּ שֶׁמּוֹרָא עָלָה עַל רֹאשׁוֹ, 'בִּגְרָר', הַיְינוּ שֶׁלֹּא לִהְיוֹת חַס וְשָׁלוֹם נִגְרָר לִבְחִינַת הָאַהֲבָה הָרָעָה הַזֹּאת שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהּ כְּדֵי לַהֲפוֹךְ אוֹתָהּ לְאַהֲבָה הַקְּדוֹשָׁה.

אֲבָל מִי שֶׁאֵין לוֹ אֵימָה וְיִרְאָה כָּל כָּךְ מִבּוֹרֵא עוֹלָמִים בָּרוּךְ הוּא בְּגוֹדֶל אֲחִיזַת רְעָדָה מִפַּחַד ה' וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ, לִהְיוֹת זָהִיר וְזָרִיז מִלַּעֲבוֹר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אָסוּר לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּמָקוֹם מְסוּכָּן כָּזֶה שֶׁהַנָּחָשׁ מְצוּיָה לְהִסְתַּכֵּל בְּאַהֲבוֹת הָרָעוֹת רַחְמָנָא לִיצְלָן, בְּאָמְרוֹ יָדִי רָב לִי לְהָאִיר מִגּוֹ חֲשׁוּכָא לַהֲפוֹךְ אוֹתָן הָאַהֲבוֹת הָרָעוֹת לְאַהֲבוֹת קְדוֹשׁוֹת, כִּי פֶּן יִהְיֶה נִגְרָר אַחֲרֶיהָ בְּהִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר הָרָע חַס וְשָׁלוֹם, וּפֶן יֵהָרֵס וְנָפַל, רַק מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵימָה וְיִרְאָה בֶּאֱמֶת, וְיִרְאַת ה' עַל פָּנָיו תָּמִיד, וּמְדַקְדֵּק עַל עַצְמוֹ כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה שֶׁלֹּא לַעֲבוֹר עַל רְצוֹן ה', יָכוֹל לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּהִסְתַּכְּלוּת הַנַּ"ל, כִּי ה' אוֹר לָהֶם לְהוֹסִיף לָהֶם מֵאוֹרַיִים, שֶׁיִּהְיֶה לִבָּם דּוֹלְקִים בְּאַהֲבַת ה' לְעוֹלָמִים. וִיהִי רָצוֹן שֶׁנִּזְכֶּה לָזֶה בְּקָרוֹב, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

זכות הרבים

א] וְנוּכַל לוֹמַר עַל דֶּרֶךְ זֶה, עַל פִּי מַאֲמַר חֲזַ"ל (אבות פ"ד מ"א) אֵיזֶהוּ חָכָם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם, הַיְינוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִרְאַת ה' בְּלִבּוֹ, וְכָל מַחְשְׁבוֹתָיו בִּלְתִּי לַה' לְבַדּוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנוֹ בִּשְׁלֵימוּת, וְשׂוֹאֵל וְדוֹרֵשׁ מִכָּל דְּבָעִי דִּרִישָׁה, וּמְבַקֵּשׁ עֵצָה לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְהִנָּצֵל מִפַּח יָקוּשׁ הָעוֹמֵד תָּמִיד לְנֶגְדּוֹ.

עַל כֵּן בְּעֵצָה הִגִּידוּ שֶׁיִּלְמוֹד מִכָּל אָדָם, הַיְינוּ שֶׁיִּשְׁאַל עֵצָה מִכָּל אָדָם, הֵן דָּבָר שֶׁהוּא בִּסְפֵיקוֹת אֶצְלוֹ אִם לַעֲשׂוֹת כֵּן וְאִם לַחְדּוֹל, אֲזַי יִשְׁאַל וִיבַקֵּשׁ בְּכְדֵי לַעֲמוֹד עַל הַבֵּירוּר, וְהֵן דָּבָר אֲפִילּוּ שֶׁהוּא אֶצְלוֹ בֵּירוּר גָּמוּר וּמוּחְלָט בְּדַעְתּוֹ בְּחִינַת עֲבוֹדָה זוּ שֶׁצָּרִיךְ לְקַיְּימָהּ בְּלִי סָפֵק כְּלָל, וּבְוַודַּאי יְקַיְּימָהּ, וְאֵין צוֹרֵךְ לְהַשְׁאֲלָה כְּלָל מֵחֲמַת רוֹב פְּשִׁיטוּת אֶצְלוֹ וּבֵרוּר כְּשֶׁמֶשׁ, אַף עַל פִּי כֵן יִשְׁאַל מֵחֲבֵירוֹ, כְּדֵי לְזַכּוֹת אֶת חֲבֵירוֹ גַּם כֵּן לְהַכְנִיסוֹ לִבְחִינַת קְדוּשָׁה, בְּמַה שֶׁיָּסִית אוֹתוֹ לְמַלְּאוֹת רְצוֹן הַבּוֹרֵא עוֹלָמִים יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

ב] וְזֶה הוּא עִיקַּר בְּחִינַת חָכְמָה, כֹּחַ-מָה (זח"ג כח.), לִהְיוֹת נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְשָׁפָל בֶּאֱמֶת, וְיִלְמוֹד מִכָּל אָדָם דָּבָר שֶׁהוּא בִּסְפֵיקוֹת אֶצְלוֹ, וּלְזַכּוֹת אֶת חֲבֵירוֹ לְהַכְנִיסוֹ בִּבְחִינַת קְדוּשָׁה בְּמַה שֶׁהוּא מֻסִּית שֶׁלּוֹ לְטוֹב.

וְנוּכַל לוֹמַר שֶׁזֶּהוּ הַטַּעַם שֶׁאַבְרָהָם נָטַל עֵצָה מִמַּמְרֵא, הֲגַם שֶׁבְּוַודַּאי הָיָה מוּחְלָט בְּדַעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַבּוֹרֵא בֶּאֱמֶת בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת עוֹז וְתַעֲצוּמוֹת רָב, וּלְקַיֵּים מִצְוַת מִילָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ אֱלֹהִים, וְכָל הַמְּנִיעוֹת נֶחְשָׁבִים כְּאַיִן נֶגֶד אַהֲבַת ה' אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ כְּרִשְׁפֵּי אֵשׁ, וּמַיִם

רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה הָאֲמִיתִית שֶׁבְּלִבּוֹ, אֲפִילּוּ כְּשֶׁלֹּא יִהְיֶה מַמְרֵא בַּעַל הָעֵצָה מַסְכִּים עַל זֶה, וְהָרְאָיָה מֵאוּר כַּשְׂדִּים שֶׁהָיָה לוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, וְלָמָּה הָיָה לוֹ לִשְׁאוֹל עֵצָה בְּדָבָר שֶׁצָּרִיךְ לְקַיְּימָהּ וּבְרוּר אֶצְלוֹ שֶׁבְּוַודַּאי יְקַיְּימֶהָ, אֶלָּא אַף עַל פִּי כֵן נָטַל עֵצָה מִמַּמְרֵא, בְּכְדֵי לְהַכְנִיסוֹ לִבְחִינַת קְדוּשָּׁה תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה.

וְזֶהוּ הָיָה עַל יְדֵי בְּחִינַת חָכְמָה, כֹּחַ-מָה, שֶׁהָיָה שָׂפָל בְּעֵינָיו בֶּאֱמֶת, וְהָיָה מַשְׁפִּיל עַצְמוֹ מִפְּנֵי הַכֹּל לְהַקְרִיבָן וּלְהַכְנִיסָן תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה, וּלְפָרְסֵם אֱלֹהוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שֶׁהוּא הַמְּחַיֶּה וּמְהַוֶּה, וּלְהַטְעִימָן מִנּוֹעַם זִיוּוֹ וַהֲדָרוֹ, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם וְחֶמְדּוֹתָיו כְּגַרְגִּיר חַרְדָּל וּבְטֵלִים בַּמְּצִיאוּת נֶגֶד נוֹעַם זִיו וְהַדְרַת כְּבוֹד ה'.

ברכת מזל טוב להרב הגאון בנש"ק מו"ה **ברוך יצחק גוטטער** שליט"א
בעמח"ס ברכת יצחק ועוד
לרגל אירוסי בנו הבה"ח עדיו לגאון ותפארת כמר ר' **נפתלי** נ"י
עב"ג בת הרה"ג ר' **מאיר אליהו טייטלבוים** שליט"א דומ"ץ ק"ק טשערנאביל
זכות המחבר הק' יגן בעדו שיזכה להמשיך במפעליו הגדולים בתורה ובחסידות, ולרוות רוב נחת מכל יו"ח, מתוך בריות גופא וסייעתא דשמיא ושימלא ה' את כל משאלות לבו לטובה, אמן כן יהי רצון

ברכת מזלא טבא לידידנו הנכבד דולה ומשקה צנא מלא ספרא
הרה"ג ר' **גרשון יצחק בוכינגער** שליט"א לרגל אירוסי בנו הבה"ח כמר ר' **יוסף** נ"י
זכות רבינו המחבר יגן בעדו שיזכה לראות רוב נחת מכל יוצאי חלציו ולכל השפעות טובות אכי"ר

לזיכוי הרבים: די גליון איז דא צו באקומען וועכנטליך אין טאשער בית המדרש אין בארא פארק.

צו באקומען וועכנטליך די גליון ביי אימייל און צו באקומען טעגליכע שיעורים אין די ספר בת עין
שיקט א אימייל צו basayinyomi@gmail.com

צו צושטייער געבן פאר הוצאת הגליון רופט 9175865465 תזכו למצוות

נעמט א חלק אין הפצת הגליון און זייט מנדב לעילוי נשמת אייערע קרובים און נאנטע
פאר הערות און מנדב זיין נא לפנות Mechonusa@gmail.com